

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I İLKYARDIM KONUSUNDA GENEL BİLGİLER

İlkyardımın tanımı	3
İlkyardımın öncelikleri	5
İlkyarımda temel uygulamalar	8
Kaza ortamının değerlendirilmesi	18
Yaralı ve hastaların muayenesi, değerlendirme.....	21
İlkyardımcının özellikleri	25
İlkyardım konusunda genel bilgiler beceri eğitim rehberleri	28

BÖLÜM II İLKYARDIMCININ İNSAN VÜCUDU KONUSUNDA BİLMESİ GEREKENLER

Kan ve kan hücreleri	33
Kaslar.....	34
İskelet sistemi ve kemikler.....	35
Dolaşım sistemi	38
Solunum sistemi	42
Boşaltım sistemi	43
Sinir sistemi.....	44
Sindirim sistemi.....	45
Diğer sistemler.....	47

BÖLÜM III HASTA ve YARALI TAŞIMA

Hasta/yaralı taşınmasında genel kurallar.....	51
Sıkışmış kazazedeyi kurtarma	52
Acil taşıma yöntemleri	55
Tek kişi ile yapılan taşıma.....	56
İki kişi ile yapılan taşıma.....	62
Üç kişi ile yapılan taşıma	70
Dört kişi ile yapılan taşıma	74
Sedye ile taşıma.....	74
Yürüeyebilen yaralıya destek olma.....	79
Hasta ve yaralı taşıma becerileri eğitim rehberleri	80

BÖLÜM IV SUNİ SOLUNUM ve KALP MASAJI

Suni solunum	86
Kalp masajı	92
Yetişkinlerde suni solunum ve kalp masajı.....	97
Çocuklarda suni solunum ve kalp masajı.....	102
Bebeklerde suni solunum ve kalp masajı.....	104
Suni solunum ve kalp masajı becerileri eğitim rehberleri	106

BÖLÜM V NEFES YOLU TIKANMASI, KOMA ve ŞOK

Nefes yolu tıkanması	113
Yetişkinlerde nefes yolu tıkanıklığı.....	114
Bebeklerde nefes yolu tıkanıklığı.....	118
Koma pozisyonu (Bilinci kapalı olan kişiye ilkyardım)	120
Şok	124
Nefes yolu tıkanıklığı, koma ve şok becerileri eğitim rehberleri	127

BÖLÜM VI YARALANMALAR ve KANAMALAR

Yaralanmalar.....	133
Kanamalar	136
Kanama durumunda ilkyardım.....	137
Simit sargı.....	142
Üçgen bandaj uygulamaları	143
Baskı noktaları.....	153
Turnike (Boğucu sargı) uygulaması.....	159
Uzuv kopmalarında ilkyardım	162
Doğal deliklerden kanamalarda ilkyardım	166
Yaralanmalar ve kanamalarda ilkyardım becerileri eğitim rehberleri.....	168

BÖLÜM VII KIRIKLAR

Kırık tanımı ve türleri	177
Tespit uygulamaları.....	180
Basit tespit uygulamaları.....	186
Tespit sargısı yapılması	188
Askı uygulamaları	194
Kırıkta ilkyardım becerileri eğitim rehberleri	199

BÖLÜM VIII DİĞER KONULAR

Yanıkta ilkyardım.....	203
Soğukta kalan kişiye ilkyardım.....	207
Sıcak çarpmasında ilkyardım	208
Sara nöbeti ve havale durumunda ilkyardım	209
Kan şekeri düşmesi durumunda ilkyardım	209
Göğüste kuvvetli ağrı durumunda ilkyardım.....	210
Kalp krizinde ilkyardım	211
Isırılma durumunda ilkyardım.....	212
Zehirlenmede ilkyardım	215
Evde sık karşılaşılan durumlarda ilkyardım.....	219
Göz ve buruna yabancı cisim kaçmasında ilkyardım	222
Boğulmada ilkyardım	224

EK 1 İLKYARDIM YÖNETMELİĞİ .....227**KAYNAKLAR .....**243**İNDEKS **247

ŞEKİLLER**BÖLÜM I İLK YARDIM KONUSUNDA GENEL BİLGİLER**

Şekil I.I: Hasta/Yaralının Hızla A-B-C Yönünden Değerlendirilmesi.....	9
Şekil I.II: Hasta/Yaralının Kanama / Kırık Yönünden Değerlendirilmesi.....	10
Şekil I.III: Hasta/Yaralının Kanama / Kırık Yönünden Değerlendirilmesi	11
Şekil I.IV: Hasta/Yaralı Sıcak Tutulmalıdır.....	12
Şekil I.V: Tıbbi Yardım İstenmelidir (Tlf: 112).....	13
Şekil I.VI: Kaza Ortamı Farklılık Gösterir	18
Şekil I.VII: Kaza Ortamı Hızla Değerlendirilerek Gerekli Önlemler Alınmalıdır	19
Şekil I.VIII: Hastalar/Yaralılar Değerlendirilerek Öncelik Sıralaması Yapılmalıdır ...	24
Şekil I.IX: İlk yardımcı Hangi Durumda Ne Yapılacağını (bilgi) ve Nasıl Yapılacağını (beceri) Bilmelidir.....	27

BÖLÜM II İLK YARDIMCININ İNSAN VÜCUDU KONUSUNDA BİLMESİ GEREKENLER

Şekil II.I: Kan Hücreleri	34
Şekil II.II: Kas Hücreleri.....	35
Şekil II.III: İnsan İskeleti.....	36
Şekil II.IV: Göğüs Kafesini Oluşturan Kemikler (Önden ve Arkadan Görünüm) ...	37
Şekil II.V: Omurga (Yandan ve Arkadan Görünüm)	38
Şekil II.VI: Dolaşım Sistemi	39
Şekil II.VII: Kalbin ve Akciğerlerin Yeri	40
Şekil II.VIII: Kalbin Bölümleri	40
Şekil II.IX: Kan Dolaşımı	41
Şekil II.X: Boyundan ve Bilekten Nabız Alınması	41
Şekil II.XI: Solunum Yolu.....	42
Şekil II.XII: Solunum Sisteminin İşleyişi.....	43
Şekil II.XIII: Boşaltım Sistemi.....	44
Şekil II.XIV: Sinir Sistemi	45
Şekil II.XV : Sindirim Sistemi	46
Şekil II.XVI : Sindirim Sistemi	46
Şekil II.XVII: İç Salgı Sistemi	47

BÖLÜM III HASTA ve YARALI TAŞIMA

Şekil III.I: Sıkışmış Kazazedeyi Kurtarma.....	53
Şekil III.II: Sıkışmış Kazazedeyi Kurtarma (Rentek manevrası)	54
Şekil III.III: Bilinci Kapalı Hastanın Tek Kişi Tarafından Taşınması	57
Şekil III.IV: Bilinci Açık Hastanın Tek Kişi Tarafından Kucakta Taşınması	58
Şekil III.V: Bilinci Açık Hastanın Tek Kişi Tarafından Sırtta Taşınması	59
Şekil III.VI: Sürükleyerek Taşıma	60
Şekil III.VII: Yaralıyı Boyuna Asarak Taşıma	61
Şekil III.VIII: Dört Kol İle Altın Beşik Yaparak Taşıma.....	62
Şekil III.IX: Dört Elle Altın Beşik Yaparak Taşıma.....	63
Şekil III.X: Üç Elle Altın Beşik Yaparak Taşıma.....	65
Şekil III.XI: İki Elle Altın Beşik Yaparak Taşıma	66
Şekil III.XII: İki Elle Altın Beşik Yaparak Taşıma.....	67
Şekil III.XIII: İki Kişi İle Sandalyede Taşıma	68
Şekil III.XIV: Kol ve Bacaklardan Tutarak Taşıma	69
Şekil III.XV: Üç Kişinin de Aynı Tarafda Durarak Taşınması.....	71
Şekil III.XVI: Üç Kişinin Karşılıklı Durarak Taşınması	73
Şekil III.XVII: Sedyeye Taşıma	75
Şekil III.XVIII: Battaniyeden Sedyeye Yaparak Taşıma	75
Şekil III.XIX: Battaniyeden Sedyeye Yaparak Taşıma	77
Şekil III.XX: Yürüyebilen Yaralıya Destek Olma.....	79

BÖLÜM IV SUNİ SOLUNUM ve KALP MASAJI

Şekil IV.I : Hava Yolunun Açılması	87
Şekil IV.II : Hava Yolunun Açılması ve Suni Solunum Uygulaması	89
Şekil IV.III: Suni Solunum Uygulaması (Yetişkin)	90
Şekil IV.IV: Yetişkinde Kalp Masajı Yapmak İçin Baskı Noktasının Bulunması ve Baskının Uygulanması	94
Şekil IV.V: Kalp Masajı Uygulaması	95
Şekil IV.VI: Yetişkinlerde Suni Solunum ve Kalp Masajı Uygulaması	97
Şekil IV.VII: Tek İlk Yardımçı İle Yetişkinde Suni Solunum ve Kalp Masajı Uygulaması	99
Şekil IV.VIII: İki İlk Yardımçı İle Yetişkinde Suni Solunum ve Kalp Masajı Uygulaması	100

Şekil IV.IX: Çocuklarda Suni Solunum ve Kalp Masajı Uygulanması.....	103
Şekil IV.X: Bebeklerde Suni Solunum ve Kalp Masajı Uygulanması	105
Şekil IV.XI: Bebeklerde Suni Solunum ve Kalp Masajı Uygulanması	105

BÖLÜM V NEFES YOLU TIKANMASI, KOMA VE ŞOK

Şekil V.I : Nefes Yolunun Yabancı Cisimle Tıkanması.....	113
Şekil V.II : Yetişkinlerde Nefes Yolu Tıkanıklığının Giderilmesi (Heimlich Manevrası)	114
Şekil V.III: Yetişkinlerde Nefes Yolu Tıkanıklığının Giderilmesi	116
Şekil V.IV: Nefes Yolu Tıkanıklığının Kendi Başına Giderilmesi.....	117
Şekil V.V: Nefes Yolu Tıkanıklığının Kendi Başına Giderilmesi	117
Şekil V.VI: Bebeklerde Nefes Yolu Tıkanıklığının Giderilmesi	119
Şekil V.VII: Bebeklerde Nefes Yolu Tıkanıklığının Giderilmesi	119
Şekil V.VIII: Koma Pozisyonuna Getirme	123
Şekil V.IX: Şok Pozisyonu.....	125
Şekil V.XI: Şok Pozisyonu.....	126

BÖLÜM VI YARALANMALAR VE KANAMALAR

Şekil VI.I: Atardamar ve Toplardamar Kanaması	138
Şekil VI.II: Küçük Kanama Kontrolü	139
Şekil VI.III: Dış Kanamada Sargı Uygulama.....	140
Şekil VI.IV: Simit Sargı Yapılması.....	142
Şekil VI.V: Üçgen Bandaj Katlanması	143
Şekil VI.VI: Başta Üçgen Bandaj Uygulanması	144
Şekil VI.VII: Başta Üçgen Bandaj Uygulanması	145
Şekil VI.VIII: Kolda Üçgen Bandaj Uygulanması	146
Şekil VI.IX: Dizde Üçgen Bandaj Uygulanması	147
Şekil VI.X: Elde Üçgen Bandaj Uygulanması	148
Şekil VI.XI: Ayakta Üçgen Bandaj Uygulanması	149
Şekil VI.XII: Göğüste Üçgen Bandaj Uygulanması	150
Şekil VI.XIII: Omuzda Üçgen Bandaj Uygulanması	151

Şekil VI.XIV: Kalçada Üçgen Bandaj Uygulaması	152
Şekil VI.XV: Atardamar Kanamalarında Baskı Noktaları.....	155
Şekil VI.XVI: Anadamara Baskı Uygulamaları	157
Şekil VI.XVII: Anadamara Baskı Uygulamaları	158
Şekil VI.XVIII: Boğucu Sargı (Turnike) Uygulaması.....	161
Şekil VI.XVIII: Turnike (boğucu sargı) Uygulanması.....	162
Şekil VI.XIX: Uzun Kopması Durumunda Yapılacaklar	163
Şekil VI.XX: Uzun Kopması Durumunda Yapılacaklar.....	164
Şekil VI.XXI: Burun kanamasının Durdurulması.....	167
Şekil VI.XXII: Burun kanamasının Durdurulması	167

BÖLÜM VII KIRIKLAR

Şekil VII.I: Sağlam Kemik, Kapalı Kırık, Açık Kırık	178
Şekil VII.II: Bacak Tespiti.....	180
Şekil VII.III: Bacak Tespiti	181
Şekil VII.IV: Uyluk Tespiti	182
Şekil VII.V: Boyun Tespiti	183
Şekil VII.VI: Boyun Tespiti.....	184
Şekil VII.VII: Omurga Tespiti.....	185
Şekil VII.VIII: Kolda Basit Tespit Yöntemleri	186
Şekil VII.IX: Bacak İçin Basit Tespit Yöntemi.....	187
Şekil VII.X: Bacak İçin Basit Tespit Yöntemi	187
Şekil VII.XI: Tespit Sargısı Genel İlkeler.....	188
Şekil VII.XII: Parmakta Tespit Sargısı Uygulaması.....	189
Şekil VII.XIII: Dirsekte Tespit Sargısı Uygulaması.....	190
Şekil VII.XIV: Dizde Tespit Sargısı Uygulaması.....	191
Şekil XV: Ayakta Tespit Sargısı Uygulaması.....	192
Şekil XVI: Tespit Sargısı Uygulamaları.....	193
Şekil VII.XVII: Ön Kolda Düz Askı Uygulaması.....	194
Şekil VII.XVIII: Kolda Askı ve Sargı Uygulaması	196
Şekil VII.XIX: Ön Kolda Düz Askı, Kolda Askı ve Sargı Uygulaması.....	197

BÖLÜM VIII DİĞER KONULAR

Şekil VIII.I: Giyisilerin Tutuşması Halinde Yapılacaklar	205
Şekil VIII.II: Yanık Yeri Suya Tutulmalıdır	206
Şekil VIII.III: Soğukta Kalma Durumunda Yapılacaklar	207
Şekil VIII.IV: Sıcak Çarpmasında Yapılacaklar.....	208
Şekil VIII.V: Köpek Isırığı	212
Şekil VIII.VI : Zehirlenmelerde Yapılacaklar	218
Şekil VIII.VII: Elektrik Çarpması	219
Şekil VIII.VIII : İlaç ve Kimyasal Maddeler Çocukların Ulaşabileceği Yerlere Konmamalıdır	220
Şekil VIII.IX: Kesik Olduğunda Yırkanmalı ve Kanama Kontrolü Yapılmalıdır	221